

Vem granskar kommunen?

En studie av dagstidningarnas bevakning av tolv skånska
kommuner

Abstract

The media has often been considered to have an important role in a democratic society as a channel for political communication and public information. Journalism's primary roles are to inform citizens, make accountable those in power and allow different opinions to be heard. At a local level it is the local newspapers that fulfil this function. Media companies are however generally for-profit companies, which can make the situation complex.

Studies in the past have shown the media have tended to focus their coverage on cities, to the detriment of smaller communities. The research also revealed only a small portion of the total coverage was devoted to reviewing the municipal administration and political system.

The purpose of this study was to examine how residents in different locations obtained information about their society through media and to what extent the media was reviewing the municipal. The study was based on a quantitative content analysis of articles covering twelve municipalities in Scania during a month. The result showed the coverage varied greatly between municipalities, both in terms of quantity and to which extent the coverage was scrutinizing.

Nyckelord: Media, journalistik, politik, kommun, kommunbevakning, granskning, demokrati, Skåne.

Antal ord: 9992

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Syfte och frågeställning	2
2 Bakgrund	3
2.1 En historisk tillbakablick	4
3 Teori	7
3.1 Journalistikens uppdrag – hur bör det vara?	7
3.2 En granskande journalistik?	9
3.3 Den lokala journalistikens betydelse	10
3.4 Medieskugga	11
3.5 Tidigare forskning	12
4 Metod	15
4.1 Material, urval och avgränsningar	15
4.2 Kvantitativ innehållsanalys och kodschema	17
4.3 Metodkritik	20
5 Resultat	21
5.1 Vem bevakar kommunerna?	21
5.2 Bevakning av kommunal verksamhet	21
5.3 Granskning eller referat?	23
5.4 Skiljer sig bevakningen åt mellan olika kommuner?	24
5.4.1 Invånarantal och bevakning	24
5.4.2 Granskande texter	26
5.5 Mediestructurernas roll	27
5.5.1 En eller två tidningar	27
5.5.2 Lokalredaktionens betydelse	28
6 Sammanfattning och avslutning	29
7 Bilagor – kodschema	31
8 Bilagor - kartläggning	34
9 Referenser	35
9.1 Referenser – kartläggning	36

1 Inledning

För de allra flesta av Sveriges invånare är medierna den huvudsakliga källan till information om politik och samhälle. Egna erfarenheter och samtal med andra människor kommer en bra bit ifrån medierna som informationskälla. I Sverige läser omkring 65 procent av befolkningen en morgontidning minst fem dagar i veckan (Nord & Strömbäck, 2010 sid. 15, Shehata & Wadbring, 2012 sid. 375).

I ett demokratiskt samhälle är det viktigt att medborgare är deltagande och uppdaterade kring händelser både nationellt och internationellt. De lokala morgontidningarna har haft en stor roll i detta, då de anses viktiga för opinionsbildning och samhällsinformation. Deras uppgift är bland annat att informera, granska och vara ett forum för debatt. De lokala nyheterna berättar för oss om det samhälle som är nära i vår vardag. Om brott och olyckor, om kommande evenemang, lokala profiler och politiska beslut som påverkar vårt dagliga liv. När det gäller lokala nyheter har de lokala tidningarna ingen större konkurrens från andra medier. De står starka, även efter en teknikutveckling där nyhetskonsumtionen i högre grad flyttas till digitala kanaler (Shehata & Wadbring, 2012 sid. 373-374).

Tekniken har förändrat våra medievanor och gjort nyhetskonsumtionen mer individanpassad. Idag kan du i hög grad välja vilka nyheter du tar del av, när och hur. Det finns många fördelar med detta, men forskare menar att en negativ aspekt är att nyhetsvärlden allt mer fragmenterad och att vi väljer nyheter som bekräftar våra egna värderingar (Plattner, 2012 sid. 71-72). Andra forskare menar att det är mediernas kommersialisering som driver på en fragmentering. Att nyhetsjournalistiken fokuserar på städerna eftersom det är där publik och annonsörer finns. Utvecklingen skulle då medföra att mindre orter och kommuner lämnas utan bevakning.

Idag kämpar många tidningar för att gå runt ekonomiskt. Det har bland annat märkts av genom nedskärningar inom dagspress. På lokal nivå innebär detta att lokalredaktioner läggs ned eller slås samman. I Skåne har detta synts på flera sätt. På bara tre år har var fjärde skånsk journalist fått packa ihop sina saker på redaktionerna när tidningarna minskat sin personal (SVT, 2013-10-23). I Klippan väcktes starka reaktioner när Helsingborgs Dagblad beslutade att lägga ned sin lokalredaktion i kommunen och sluta bevaka flera andra kommuner i nordvästra Skåne. Medarbetare, journalister, politiker och läsare höjde sina röster och menade att nedläggningen skulle innebära att dessa kommuner skulle hamna i medieskugga och helt sakna bevakning. Klippans kommunalråd menade att nedläggningarna var ”ett hot mot demokratin” (TV4, 2013-10-04). Motståndet blev så stort att tidningsledningen backade och ändrade sitt beslut. Lokalredaktionen i Klippan skulle få vara kvar och bevakningen av de andra

drabbade kommunerna skulle fortsätta fast i mindre utsträckning (Journalisten.se, 2013-11-11).

Denna utveckling väcker en del frågor. Är medierna en aktör som sprider samhällsinformation och granskar makthavare eller hur ser bevakningen av de skånska kommunerna ut idag? Har människor olika möjligheter att få information om sitt samhälle via medier beroende på var de bor?

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att undersöka på vilket sätt den redaktionella närvaron i skånska kommuner skiljer sig åt och i vilken utsträckning den kommunala bevakningen kan anses vara granskande. Fokus ligger på mindre kommuner i nordvästra och centrala Skåne, då det är i detta område som det under undersökningens gång visat sig att den svagaste bevakningen sker - uttryckt i antal konkurrerande tidningar och antal redaktioner på plats i kommunerna. Undersökningen bygger på en kvantitativ innehållsanalys av 1674 publicerade texter i tre tidningar under en månads tid.

Uppsatsens huvudfrågeställning är följande:

- Får invånare i olika kommuner likvärdig information om sin kommun i medierna?

För att kunna besvara huvudfrågeställningen har jag valt två sekundära frågeställningar:

- I vilken mån är den journalistiska kommunbevakningen granskande?
- Hur skiljer sig bevakningen åt mellan olika kommuner?

2 Bakgrund

Det här kapitlet är tänkt att ge läsaren en förförståelse för ämnet. Först vill jag börja med att definiera några av de begrepp som ofta förekommer i uppsatsen för att tydliggöra innebörden för läsaren.

Demokrati – Det finns ett flertal olika demokratimodeller vilket jag hade kunnat ägna en hel uppsats åt att definiera. Det finns det inte utrymme för här, utan jag har istället valt att titta på några gemensamma punkter för vad som utmärker demokratier från icke-demokratiska styren. De är; att de politiska makthavarna är valda av folket i fria, allmänna och rättvisa val, att det råder yttrande- och pressfrihet, fri tillgång till information, föreningsfrihet, rättssäkerhet och att alla människor som påverkas av politiska beslut ska räknas som medborgare med de friheter, rättigheter och skyldigheter som det innebär (Nord & Strömbäck, 2010 sid. 21).

Kommun – Begreppet kommun kan användas för att benämna ett geografiskt område men det är främst som ett demokratiskt system som kommun ska förstås i denna uppsats. Kommunen är en lokalt självstyrande enhet med fyra primära områden; de folkvalda politikerna i kommunfullmäktige, de folkvalda politikerna i styrelser och nämnder, administrationen (eller förvaltningen) med tjänstemän och de enskilda verksamheterna som exempelvis skolor och äldreboenden. Dessutom tillkommer till viss del kommunala bolag och enheter som drivs privat på uppdrag av kommunen (Björkman & Lundin, 2011 sid. 22-31).

Journalistik och medier – Begreppen används ofta synonymt men det är viktigt att poängtera att det inte är korrekt. Medier är, med få undantag som public service, vinstdrivande företag som har olika distributionskanaler för olika typer av medieinnehåll. Journalistik är en speciell form av detta medieinnehåll som medierna sprider. Alla medier ägnar sig inte åt journalistik, men journalistik sprids via medier, ofta vid sidan av annat innehåll, exempelvis underhållning och nöje (Nord & Strömbäck, 2010 sid. 18-19). Exakt vad som utmärker det journalistiska medieinnehållet kommer framgå av följande kapitel.

2.1 En historisk tillbakablick

Medierna har en mycket central plats i människors dagliga liv. De utgör vårt huvudsakliga fönster mot den värld som ligger bortom våra egna erfarenheter.

(Nord & Strömbäck, 2010 sid. 13)

I Sverige har det funnits en lång tradition av yttrande-, tryck- och informationsfrihet. Vi införde det som räknas som världens första tryckfrihetsförordning 1766 och sedan dess har yttrandefriheten och informationsfriheten skyddats i grundlag (Nord, 2007 sid. 517). Även i regeringsformen, kommunallagen och lagen om offentlighet och sekretess värnas öppenheten inom den offentliga sektorn. Att medier och medborgare har lagstadgad rätt att få insyn i myndigheter och i den förda politiken är tänkt att förhindra maktmissbruk och sprida information om samhället i stort (Strömberg & Lundell, 2009 sid. 7).

Historiskt sett har Sverige haft en partibunden press. Denna har sina rötter i partiernas uppkomst under 1800-talet och framåt. Tidningarna knöts till partierna och det var exempelvis inte ovanligt att se en chefredaktör på en stol i kommunfullmäktige så sent som på 50- och 60-talet (Nygren, 1999 sid. 44). På många orter fanns flera tidningar med olika partiinriktningar. För läsarnas del innebar detta att de i mycket stor utsträckning valde att läsa den tidning som bäst överensstämde med deras egna politiska värderingar (Nord & Strömbäck, 2010 sid. 11).

Med start på 60- och 70-talet genomgick journalistiken en professionalisering och avpolitisering. Under dessa år startades journalisthögskolor, pressetiska regler infördes och facket ökade sin närvaro på redaktionerna. Ökade krav på objektivitet och oberoende, med sin grund i riktlinjerna för public service, spred sig till tidningarna och gjorde att den partipolitiskt färgade journalistiken fick lämna nyhetsartiklarna och begränsas till kultur- och opinionssidor. För många tidningar innebar denna omsvängning en svårighet att överleva. De borgerliga förstahandstidningarna konkurrerade med de socialdemokratiska och centerpartistiska andratidningarna. Det var för att främja en differentierad politisk opinion som presstödet infördes (Nygren, 1999 sid. 48, Wadbring, 2012 sid. 435).

Det var först under 80-talet som den granskande journalistiken kom att utgöra ett ideal (Ekström, Johansson & Larsson, 2007 sid. 292). Journalistiken blev allt mer självständig, vilket innebar att journalisterna tog fler egna initiativ till vilka frågor som skulle uppmärksammas istället för att följa en strikt beslutsrapportering där politikerna hade en större påverkan på vilka händelser som blev nyheter (Nord, 1999 sid. 33-34).

Det går inte att tala om en förändring i medielandskapet utan att nämna den explosion av ökat utbud och tillgänglighet som den tekniska utvecklingen drivit på. Konkurrensen om människors tid, pengar och uppmärksamhet har hårdnat (Shehata & Wadbring, 2012 sid. 373).

För medieföretagen har denna utveckling både varit positiv och negativ. Tekniken har följts av nya arbetsmetoder och möjligheten att nå fler individer, men den har också inneburit att den traditionella papperstidningen till viss del har tappat sin ställning som en följd av ett minskat antal prenumerationer och minskade annonsintäkter. Att nyhetsmaterial även finns tillgängligt gratis via internet har också varit en bidragande faktor. De senaste åren har medieföretagen försökt lösa denna fråga på olika sätt, bland annat med betalväggar och plustjänster där allt eller en viss del av materialet kostar för läsaren. Det återstår att se hur denna utveckling fortlöper.

Teknikutvecklingen har också bidragit till en förändring av arbetsmetoderna ute på redaktionerna. Nyheterna sprids snabbare vilket både är positivt och negativt. Det gör det lättare att hitta information och medierna får en större publik över internet. Samtidigt kan det höga tempot i nyhetsflödet innebära att kraven på källkritik, nyhetsurval och presentation sänks (Nord & Strömbäck, 2010 sid. 29). För journalisternas del har det blivit mer skrivbordsarbete och mindre tid ute i fält (Nygren, 1999 sid. 61-68). Undersökningar visar att de ekonomiska villkoren fått ett allt större inflytande över medieproduktionen till nackdel för de publicistiska uppdragen (Nord & Strömbäck, 2010 sid. 28). Hårdare ekonomiska förutsättningar och en ökad konkurrens mellan olika medieföretag har fått som följd att ägarkoncentrationen inom mediebranschen ökat. Detsamma gäller för avkastningskraven från ägarna (*ibid*). Tidigare ägdes dagstidningar i stor utsträckning av lokala familjer, stiftelser eller organisationer. Idag är det främst ett fåtal stora koncerner som äger tidningsföretagen (Wadbring, 2012 sid. 438).

I takt med att tekniken drivit på förändrade medievanor har medieanvändandet till viss grad fragmenterats. Ett allt större utbud av medier och information gör att individer kan anpassa sin medieanvändning efter eget tycke, både när det gäller innehåll, kanal och tid. I forskningen diskuteras vilka konsekvenser detta kan få. Det positiva är att allt fler har möjligheten att ta del av ett varierande medieinnehåll. Nackdelen är dock att individualiseringsprocessen driver fram ökade klyftor när det gäller nyhetskonsumention, politisk kunskap och samhällskunskap i stort. I Europa har andelen människor som helt väljer bort nyheter ökat det senaste decenniet. I Sverige är det sex procent som aldrig läser några morgontidningar eller tar del av nyheter på radio eller tv (Shehata & Wadbring, 2012 sid. 374, 382).

Antalet journalister i landet har varierat över tid. Mellan 1969 och 1989 ökade antalet journalister inom dagspress från 3500 till 6600. Sedan 90-talets början har antalet journalister ständigt minskat, på fem år sjönk de från 6600 till 5800 och trenden är fortfarande att antalet minskar (*ibid*). Antalet kvinnor som arbetar som journalister har ökat markant sedan 60-talet, likt andelen journalister med högskoleutbildning. Idag är det vanligt med krav på att reportern ska ha ”multi-kompetens”. Det innebär att journalisten i det dagliga arbetet ska klara av olika arbetsuppgifter som tidigare varit skilda åt – exempelvis ska den skrivande journalisten ofta även agera fotograf, redigerare och webbredaktör. Nedsänkningar har gjort att antalet journalister minskar på landets redaktioner och att allt fler tidningar använder sig av frilansare och bemanningsanställda.

Idag beskrivs den journalistiska yrkeskåren som en relativt homogen grupp med liknande värderingar kring hur journalistiken ska bedrivas. Majoriteten av reportrarna håller de journalistiska idealen från 60- och 70-talet högt och ser sin roll som "läsarnas ombud" med uppdrag att "granska den offentliga makten" (Nygren, 1999 sid. 61-68).

3 Teori

Detta kapitel kommer att fokusera på normativa teorier om hur medier och journalister bör bete sig och vilken roll journalistiken bör fylla i samhället.

3.1 Journalistikens uppdrag – hur bör det vara?

Journalistiken skiljer sig från annat medieinnehåll då den följer särskilda normer, regler, rutiner och förhållningssätt, både när det gäller arbetsprocess och färdig produkt. Jag har här samlat några av förväntningarna på journalistikens uppdrag för att på så sätt komma fram till några gemensamma punkter.

I Sverige har en statlig utredning lagt fram tre punkter som särskilt angelägna för massmedier: att förse medborgare med information så att de fritt och självständigt kan ta ställning i samhällsfrågor, att granska de inflytelserika i samhället och låta olika åsikter komma till tals (SOU 1995:37 sid. 156). Både partier i riksdagen, journalister och ägare inom medierna ställde sig bakom denna utredning. De tre uppgifterna som fastställdes kallas för ”mediernas demokratiska uppgifter”. Det är också dessa uppgifter som är så tätt förknippade med det medieinnehåll som kallas för journalistik (Nord & Strömbäck, 2010 sid. 18-19).

Dessa punkter kan sägas sammanfatta journalistikens uppdrag. För att demokratin ska fungera krävs det att medborgarna kan få information om samhället och få utrymme till debatt. Mediernas uppgift blir då att bidra till åsiktsbildning och granskning och på så sätt värna om demokratin (*ibid*).

Journalistikens uppdrag handlar inte bara om vilka uppgifter journalistiken ska uppfylla, utan även vilka krav som ska ställas på det särskilda medieinnehållet i den enskilda produkten. Dessa krav återkommer bland annat i de svenska reglerna för press, radio och tv samt de yrkesetiska regler som Svenska Journalistförbundet tagit fram. Några av dem kommer att återkomma som grund vid den kvantitativa undersökningen i uppsatsen. Medieforskarna Lars Nord och Jesper Strömbäck sammanfattar dessa kriterier i sju punkter:

1. Att tillämpa principen om två av varandra oberoende källor
2. Att i huvudsak vara beskrivande
3. Att tydligt skilja mellan fakta, tolkningar och spekulationer
4. Att skilja på bekräftade och obekräftade uppgifter
5. Att vara tydlig med vilka källor som används
6. Att inte dramatisera och därmed sudda ut gränsen mellan fakta och fiktion

7. Att inte anspela på stereotyper och fördomar som bidrar till att de sprids och förstärks (2010, sid. 20).

Andra viktiga punkter är att journalistiken ska vara sanningsenlig, opartisk och så objektiv som möjligt, annars förvandlas informationen till desinformation och i värsta fall propaganda (Nord & Strömbäck, 2010 sid. 19-20).

I svensk mediepolitik finns det två dominerande synsätt. Det första är ett *liberalt perspektiv* som har en tro på att marknaden kan erbjuda den typ av medieinnehåll som efterfrågas och som också ser värdet av att staten och medierna är åtskilda från varandra så att medierna ska kunna granska staten. Medierna beskrivs här som en tredje statsmakt som bedriver objektiv journalistik, ofta med ett kritiskt förhållningssätt till staten och förvaltningarna (Nord, 2007 sid. 518). Den andra är en *social medieteori* som inte ser några problem med att medierna agerar för vissa samhällliga värderingar eller delvis är finansierade av offentliga medel (Nord & Strömbäck, 2010 sid. 27). Medierna har här någon form av relation med det politiska systemet men ska ändå bedriva en balanserad nyhetsrapportering med mångfald bland perspektiv och åsikter (Nord, 2007 sid. 518). I Sverige kan man se en debatt mellan dessa två perspektiv när det exempelvis gäller hur public service ska fungera.

En annan aspekt av mediernas roll i demokratin är vilken makt de har över politiken. I ett aldrig sinande informationsflöde har mediernas roll allt mer blivit att sälla bland det informationsöverskott som finns. De måste ständigt välja vad som ska uppmärksammas och konkurrera om läsarnas uppmärksamhet med andra medier (Nord & Strömbäck, 2010 sid. 15). Nord och Strömbäck menar därför att medierna befinner sig i en maktposition i samhället då de har tillgång till läsarnas uppmärksamhet. Om politiker vill nå ut med sina budskap behöver de därför anpassa sig till mediernas sätt att arbeta och verka när det gäller exempelvis urval, form, presentation och innehåll. Detta beroendeförhållande kallar de för politikens medialisering (*ibid*). De menar att demokrati, politik, medier och journalistik alltid hänger samman eftersom medierna just har en sådan central roll i den politiska kommunikationen (Nord & Strömbäck, 2010 sid. 16).

Bland de svenska lagarna finns det flera som är tätt sammankopplade med medierna och journalistikens demokratiska uppgifter. Detta kan knappast tolkas på annat sätt än att öppenhet och insyn i de offentliga verksamheterna är något önskvärt i det svenska samhället. Öppenheten i sig fungerar som en kontrollmekanism för att den förda politiken implementeras på ett sätt som är önskvärt (Lundquist, 2012 sid. 34).

Journalistikens roll i demokratin bör tolkas som ett ideal. Det är enligt dessa teorier önskvärt att journalistiken genomsyras av de punkter som har nämnts ovan, men det finns inga garantier för att så är fallet och att det i framtiden kommer att vara så det fungerar. Med få undantag, som public service, består medierna av vinstdrivande företag. Dessa demokratiska uppgifter ska då utföras inom medieföretagens ekonomiska ramar. Deras roll som aktör i demokratin är därför komplex och kan inte tas för given (O'Neill & O'Connor, 2008 sid. 488).

3.2 En granskande journalistik?

Som vi kan se i det tidigare avsnittet genomsyras de journalistiska idealen av att vara granskande. Men vad innebär det egentligen?

Begreppet granskande journalistik används ofta synonymt med undersökande och grävande journalistik. I denna uppsats är det främst begreppen *granskande* och *undersökande* journalistik som används. Den *undersökande* journalistiken ska inte tolkas som separat från den granskande. Den *undersökande* journalistiken ska förstås som en ”mildare” form av den granskande journalistiken.

Undersökande journalistik är en översättning från det engelska begreppet ”investigative reporting” och syftar till en journalistik där reportern kan gå djupare i ett ämne och bygga sin text på förstahandskällor och egna undersökningar. I stort kan man sammanfatta begreppet *granskande journalistik* som ett sätt att få fram information som annars inte synliggörs. Det handlar om att gå bakom det synliga och låta olika aktörer föra fram åsikter och egna versioner av en händelse (Nygren, 1999 sid. 55). Detta kan man göra på olika sätt, med varierande nivåer när det gäller tid och ambition. Forskaren Gunnar Nygren (2003), delar in mediernas granskande funktion i fyra nivåer som bygger på varandra enligt följande:

1. Den första nivån utgör mediernas övervakningsmakt, det vill säga att makthavare måste räkna med att medierna kan komma att granska dem och få tips eller information om missförhållanden. Enklare uttryckt – medierna finns närvarande och utför en grundläggande bevakning. Teorin är att övervakningsmakten gör att makthavare avstår från oegentligheter.
2. Den andra nivån handlar om att medierna lyfter fram vissa områden och sakfrågor inom den kommunala verksamheten. Genom att välja att bevaka vissa ämnen eller att lyfta fram vissa frågor i offentligheten bidrar medierna till en offentlig granskning där berörda får information om ämnet och utrymme för diskussion och debatt skapas. Nygren menar att detta steg ligger nära den informationsfunktion som nämns i mediernas demokratiska uppgifter.
3. Den tredje nivån innebär att medierna fungerar som en diskussionsarena och ger röst åt olika grupper och utrymme åt kritiska frågor. Detta genom att beskriva motsättningar och konflikter och låta olika parter komma till tals i frågan. Detta steg liknar även mediernas demokratiska uppgift i form av att vara ett debattforum. Här blir journalistens roll att se till att flera parter kommer till tals. Däremot stannar journalistens roll ofta vid att endast referera eller citera olika parter. Ett exempel är att låta två politiker från olika partier uttala sig om en fråga.

4. Den sista nivån innebär att medierna går bakom källorna med egna undersökningar och kritiska granskningar. Detta är den ”hårdaste” formen av granskning där medierna ämnar gå till botten med hur saker och ting egentligen förhåller sig. Här ska journalisten inte bara citera och referera utan själv ta reda på bakomliggande fakta, ta del av förstahandskällor och ställa kritiska frågor.

3.3 Den lokala journalistikens betydelse

Givet att medierna ska granska makthavarna och informera om samhällsfrågor så faller även kommunbevakningen under denna uppgift. Cirka en tredjedel av allt lokalt material som tidningarna publicerar består av kommunala nyheter (Nygren, 1999 sid. 29).

Gunnar Nygren menar att en fungerande lokal kommunbevakning är en demokratifråga. Journalistiken utgör en kanal mellan medborgarna och de folkvalda politikerna. Här kan invånarna läsa om den förda politiken, planer och beslut och i sin tur kan politikerna ta del av medborgarnas åsikter (Nygren, 1999 sid. 8). Att medierna finns på plats och kan granska makthavarna har också en avskräckande effekt vilket förhoppningsvis minskar möjligheterna till maktmissbruk. Detta kallas för mediernas ”övervakningsmakt”. Det ligger också i medborgarnas intresse att få veta hur väl den offentliga sektorn fungerar, vart skattepengarna går och hur bra den kommunala servicen är (*ibid*, sid. 7).

Kommunerna har också blivit allt mer självständiga genom statens decentralisering vilket gör det än viktigare att även bevaka politik på lokal nivå. Kommunerna har tagit över flera uppgifter från staten och fått mer rätt till självbestämmande. Ofta är det i något led i den kommunala verksamheten som beslut fattas som har direkt påverkan på enskilda personers liv. Det kan röra frågor om äldreomsorg, bygglov, utbildning eller socialtjänst. I sin tur har även den kommunala makten decentraliserats genom en marknadsanpassning då allt fler kommunala bolag bildats och privatiseringar av offentliga tjänster genomförts (Ekström, Johansson & Larsson, 2007 sid. 294). Sedan den nya kommunallagen infördes 1991 har kommunerna själva fått möjlighet att besluta om hur de ska organisera nämnder och fått större möjlighet att delegera beslut. De politiskt förtroendevalda minskar och kommunerna styrs allt mer marknadslikt. Antalet informatörer som ska marknadsföra kommunerna ökar och lojaliteten bland de kommunalt anställda till sin arbetsgivare likaså. Allt detta innebär försvårade arbetsuppgifter för den reporter som ska bevaka kommunen. Oklara ansvarskedjor, mer sekretess och inskränkt meddelarfrihet är några exempel (Nygren, 1999 sid. 110-111, 123-132).

För politikerna i kommunen innebär tidningarnas närvaro ett sätt att få ut information, nå väljare och skapa opinion. Att få positiv publicitet är också ett sätt att göra reklam för kommunen. Undersökningar har visat att det på kort sikt är journalisterna som har den största makten att bestämma vilka händelser som blir nyheter och uppmärksammas, eftersom de har möjlighet att göra ett urval. På lång

sikt är det dock kommunen som sätter dagordningen genom det ständiga flödet av nyheter som plockas upp från den kommunala apparaten (Nygren, 1999 sid. 98).

All granskande journalistik bygger på att det finns en grundläggande bevakning av kommunen (Nygren, 2003 sid. 6). Men frågan är om den bevakning som utförs idag domineras av en passiv och refererande rapportering, där tidningarna förmedlar vad olika personer har att säga i olika frågor eller vad som beslutats eller hänt i en kommun, eller om tidningarna arbetar självständigt med egna undersökningar, går bortom de citerade källorna och/eller ställer kritiska frågor till flera oberoende källor.

3.4 Medieskugga

Medieskugga uppstår för att ingenting rapporteras från ett särskilt område eller för att rapporteringen genomgående är ensidig och sporadisk. Medieskugga kan således både uppstå på grund av bristen på mediebevakning och på grund av innehållet i de medier som faktiskt förekommer.

(Nord & Nygren, 2003 sid. 32)

Om ett geografiskt område helt blir utan bevakning uppstår det som kallas för medieskugga. Det är dock endast delvis sant eftersom det visst kan vara så rikstäckande medier skriver om händelser i just dessa områden. Skillnaden är att detta endast sker sporadiskt och vid enstaka tillfällen. Det är ingen tidning som tar på sig ansvaret för rutinbevakning – något som sker dagligen och består av skilda arbetsuppgifter, allt från att gå igenom kommunens post till att bevaka kommunfullmäktige.

Forskarna Lars Nord och Gunnar Nygren genomförde en undersökning av mediebevakningen av Stockholm med kranskommuner. Resultatet visar att traditionella medier fortfarande är starka i ekonomiskt starka områden i innerstaden och i förorternas villaområden. I miljonprogrammets förortsområden lyste de dock med sin frånvaro. Här var det istället gratistidningar och kommersiella tv-kanaler som dominerade medieutbudet. Nord och Nygren menar därför att det skett en fragmentering av mediesamhället, där invånare i Sverige i olika grad har tillgång till medier och information om sitt närområde.

Mindre orter i utkanterna av tidningarnas spridningsområden och som varit mindre åtkomliga för etermedierna kan här sägas ha hamnat i en geografisk medieskugga. Det rör sig ofta om avflyttningsbygder med en liten och minskande befolkning. Det minskar intresset för de existerande medierna att bevaka området och det minimerar intresset för helt nya medier att själva etablera sig på dessa platser. Där finns varken annonsörer eller publik. Där finns emellertid fortfarande kvarvarande gamla mediestrukturer, men tendensen är att den lokala bevakningen minskar.

(Nord & Nygren, 2003 sid. 32).

Det som beskrivs i citatet ovan känns igen från många regioner i Sverige där lokalredaktioner försvunnit. De tendenser som Nord & Nygren visar i sin undersökning är att bevakningen av storstaden tränger undan nyhetsbevakningen av kranskommunerna. De menar att ”halva Sverige är bortglömt av medierna för att det också glöms bort av det svenska samhället i stort”. För att medierna ska bevaka ett område krävs det en marknad för både mediekonsumenter och annonsörer (2003, sid. 33-34). Om dessa faktorer finns, men medierna ändå lyser med sin frånvaro, är det inte frågan om en geografisk medieskugga utan en social medieskugga som bygger på just sociala faktorer. Medieskugga kan således uppstå av flera olika orsaker, men den övergripande tendensen är att bevakningen fokuserar på städer och ekonomiskt starka områden. Effekterna av medieskugga blir då en fragmentering av medierna – att invånare i olika grad har tillgång till information om sitt närområde. För den lokala politiken innebär det att mediernas ”övervakningsmakt” försvinner.

3.5 Tidigare forskning

The noble art is praised comprehensively; the daily practice is almost invisible
(Nord, 2007 sid. 520)

Det finns några tidigare studier av i vilken utsträckning den journalistiska bevakningen är granskande. En av dessa är gjord av Gunnar Nygren (2002). Han undersökte fyra kommuner under två tre-veckors perioder och fann att nio procent av artiklarna kunde anses vara granskande.

En annan studie av svenska medier gjordes av Jesper Strömbäck 2004. Denna undersökning fokuserade på de nationella mediernas valbevakning och i vilken utsträckning bevakningen bestod av en granskning av det då sittande regeringspartiet. Resultatet visade att endast en procent av valbevakningen uppfyllde kraven på en granskning (Strömbäck, 2004).

Forskarna Mats Ekström, Bengt Johansson och Larsåke Larsson har även de gjort studier om förekomsten av granskande journalistik. Deras undersökningar visar att den undersökande och granskande journalistiken ökat betydligt sedan 60-talet, som en följd av de ideal kring mediernas uppgift som började spridas under samma tid. Deras resultat var att cirka en tredjedel av tidningarnas lokala material består av någon form av undersökande eller granskande journalistik, men när det gäller den grävande eller avslöjande journalistiken så existerar den knappt bland de analyserande artiklarna. Studien visade även att de vanligaste förekommande typerna av granskning är rapportering av kritik, där artiklarna uppmärksammar en utomstående persons ifrågasättande av hur den kommunala verksamheten fungerar. Den andra innebär att tidningen bestämt sig för att titta närmare på ett av kommunens serviceområde, exempelvis en skola. Ofta utgår detta från ett nytt kommunalt beslut som tidningen presenterar och sedan följer upp genom att intervjua berörda och beslutsfattande i frågan. Kvalitetstest och grävande eller

avslöjande journalistik existerar knappt bland de analyserade artiklarna (Ekström *et al*, 2006 sid. 296-300).

De två vanligaste typerna av undersökande eller granskande artiklar kännetecknas av att journalisterna kan kombinera två ideal – att vara kritiska och neutrala – genom att låta utomstående personer stå för de kritiska rösterna och samtidigt låta flera personer komma till tals med olika åsikter i frågan. Det här arbetssättet är också tidseffektivt då det inte kräver att reportern i fråga behöver gräva upp egen information eller ifrågasätta det intervjupersonerna säger (Ekström *et al*, 2006 sid. 300). I stort var deras slutsats att de lokala politikerna inte behöver oroa sig över att journalister skulle gräva upp några större avslöjanden. Frågan är då om det är så att de inte har något att dölja, eller om arbetsrutinerna på redaktionerna motarbetade en grävande journalistik (Ekström *et al*, 2006 sid. 308).

I demokratiska samhällen råder det i stort konsensus bland journalister kring fördelarna med en granskande journalistik (Nord, 2007 sid. 518, Ekström *et al*, 2006 sid. 308). Så vad är det då som kan tänkas hindra medierna att fullgöra de journalistiska uppgifterna i högre grad?

Nord anser att den största förklaringen till detta ligger i att medierna blivit allt mer kommersialiserade och att professionella journalistiska värderingar och ambitioner, som att arbeta granskande, uppskattas allt mindre av medieägare och utgivare och i viss utsträckning även av publiken (Nord, 2007 sid. 520). Enligt honom finns det olika faktorer som påverkar graden av granskande journalistik i medierna. Han menar att graden av kommersialiserade medier ökar och att det innebär en ökning av ”mjukare” bevakning och mindre informativa nyheter. En annan faktor är att de rutiner och resurser som finns inom mediebolagen gynnar billiga nyheter med en konventionell nyhetsbevakning som inte går långt utanför den dagliga rutinbevakningen, vilket även backas upp av en intervjustudie gjord bland journalister i Sverige. Bland dem fanns det en gemensam uppfattning att resurserna ute på redaktionerna inte räcker till för att arbeta mer åt det granskande hållet (Nord, 2007 sid. 518). Dessa resurser har både med ekonomin att göra, men enligt flera i studien berodde det också på hur det dagliga arbetet var upplagt. De menade att snabba nyheter som producerades under dagen var det som premierades på redaktionerna. Det gällde att ”fylla dagens nyhetshål” (Nord, 2007 sid. 519). Att locka en bred publik har blivit ett allt viktigare mål, vid sidan av att publicera material som är journalistiskt motiverat (Nord & Strömbäck, 2010 sid. 33).

Den granskande journalistiken beskrivs ofta som dyr och tidskrävande medan den refererande, passiva journalistiken beskrivs som kostnadseffektiv. Hur medieföretagen ställer sig till detta är givetvis olika. Vissa anser att det är för dyrt att bedriva denna typ av journalistik medan andra menar att det istället är allt för kostsamt på lång sikt att låta bli, då det kan innebära att läsarna sviker (Nord, 2007 sid. 518).

För en person som bevakar ett avgränsat geografiskt område är det självklart så att hen kommer i kontakt med samma politiker och tjänstemän om och om igen. Däremot visar studier att när tidsramarna är korta så blir det allt viktigare för

journalisten att ha källor som kan delge information nära till hands. Dessa tenderar att bilda en snäv grupp av primära källor (O'Neill & O'Connor, 2008 sid. 488). Samma forskare menar att journalister har blivit allt mer passiva. De refererar mer vad källorna säger än att själva kontrollera förstahandskällor, de använder sig av färre antal källor och de kommunicerar mindre med läsarna ute i verkligheten (O'Neill & O'Connor, 2008 sid. 498).

4 Metod

Denna undersökning bygger till största del på en kvantitativ innehållsanalys. Innan denna gjordes var det nödvändigt att kartlägga medielandskapet i Skåne för att på så sätt få information om vilka tidningar som bevakar vilka kommuner och var redaktionerna befinner sig geografiskt. Kartläggningen har gjorts med hjälp av information från tidningarnas hemsidor. Den redovisas i sin helhet som bilaga i slutet av uppsatsen.

Att göra en kvantitativ innehållsanalys kändes lämpligt då syftet var att samla in ett omfattande material i form av publicerade texter i flera tidningar. Den kvantitativa innehållsanalysen är vanlig vid studier som rör just medie- och kommunikationsforskning då det är ett bra sätt att få svar på frågor om hur ofta något förekommer i ett material och hur stort utrymme det får (Nygren, 2003 sid. 9, Esaiasson *et al*, 2012 sid. 197). Syftet med metoden är att hitta mönster och tendenser i ett stort textmaterial som inte syns tydligt i de enskilda artiklarna. Alternativet hade varit att göra en kvalitativ textanalys av färre antal texter. Den kvalitativa metoden bygger till större del på en djupare analys av innehållet i en text. Båda metoderna har sina för- och nackdelar. Då jag ville analysera texterna utifrån flera olika variabler och samtidigt bredda urvalet till flera kommuner kändes den kvantitativa metoden lämplig.

Den kvantitativa undersökningen bygger på likvärdiga och jämförbara uppgifter om det som studeras. Detta innebär inte att metoden saknar tolkning. Tolkningen ligger i utformandet av de variabler som ligger till grund för kodschemat. Dessa variabler ska definieras tydligt och vara ömsesidigt uteslutande. Vid själva analysen av texterna sker ännu en tolkning, då dessa läses och kodas utifrån kodschemats variabler (Esaiasson *et al*, 2012 sid. 198-200).

All forskning ska bedrivas med höga krav på intersubjektivitet (Esaiasson *et al*, 2012 sid. 25). För att öka insynen i undersökningen har jag valt att redogöra för arbetets samtliga steg.

4.1 Material, urval och avgränsningar

Ett av uppsatsens syften är att undersöka om bevakningen av mindre kommuner är likvärdig den som sker i kommuner med högre invånarantal. Valet av kommuner gjordes efter en kartläggning som visar vilka skånska kommuner som bevakas av fler än en tidning och var lokalredaktionerna finns, se kapitel 5. Denna kartläggning visar att det främst är nordvästra Skåne samt Höör och Hörby som hamnar i utkanten av mediernas bevakningsområde. Samtidigt ville jag ha med kommuner som har olika mediestrukturer men ligger nära varandra i

befolkningsantal. De kommuner som studerats är därför tio mindre kommuner; Båstad, Höganäs, Klippan, Örkelljunga, Bjuv, Åstorp, Höör, Hörby, Perstorp och Svalöv samt två större kommuner som bevakas av en respektive två tidningar – Ängelholm och Landskrona.

Tabell 1 - Kommunernas mediestruktur

	Har redaktion i kommunen	Saknar redaktion i kommunen
Bevakas av en tidning	Båstad Höganäs Klippan Örkelljunga Ängelholm	Bjuv Åstorp Höör Hörby
Bevakas av två tidningar	Landskrona	Perstorp Svalöv

Det material som studerats är tidningsartiklar och notiser som publicerats under en månads tid, mellan den 1 oktober och 31 oktober 2013. Valet av månad har gjorts med tanke på att oktober är en relativt vanlig månad när den kommunala verksamheten är i full gång (Ekström, Johansson & Larsåke Larsson, 2006 sid. 299). På så sätt kan den vardagliga bevakningen av kommunerna fångas upp i undersökningen.

Texterna som har analyserats har publicerats i Helsingborgs Dagblad, Landskrona Posten, Nordvästra Skånes Tidningar, Norra Skåne och Skånska Dagbladet, då det är dessa tidningar som uttalat bevakar de valda kommunerna. Landskrona Posten och Nordvästra Skånes Tidningar utgör två editioner av Helsingborgs Dagblad. Detta innebär att de tre tidningarna riktat in sig på olika geografiska områden men i stor utsträckning har samma material. Jag kommer därför använda Helsingborgs Dagblad som namnet på samtliga tre editioner. Således har tre tidningar varit med i undersökningen. Om samma text publicerats i flera editioner har den endast räknats och kodats en gång.

Under analysens gång har varje artikel eller notis med egen rubrik räknats som en analysenhet. Det finns dock ett undantag från detta och det är när artiklar om samma ämne varit uppdelade i flera texter men då det varit tydligt att de hänger ihop. Dessa kallar jag för ”artikelblock”. En sådan uppdelning sker troligtvis av redigeringskäl eftersom det är lättare för läsaren att ta till sig texter där olika personer får komma till tals i olika, men sammanhängande, artiklar. Vid de fåtal tillfällen när dessa ”artikelblock” handlat om kommunal verksamhet har jag räknat de sammanhängande texterna som en analysenhet eftersom de gemensamt uppfyller fler krav på att vara undersökande eller granskande om de räknas ihop än om de räknas enskilt. På så sätt har undersökningen även fångat upp de fall där

exempelvis två oberoende källor kommer till tals i två artiklar som berör samma ämne och hör ihop i ett ”artikelblock”.

Artiklarna har jag fått tillgång till via mediedatabasen Retriever. I denna databas finns tidningarna tillgängliga i pdf-format vilket gör att de kan bläddras igenom precis som en vanlig papperstidning. Samtliga tidningar under tidsperioden har gått igenom från början till slut. Fokus har varit på lokalsidorna som berör de utvalda kommunerna, men även texter på sidor som berör Skåne och inrikes har analyserats. Opinionstexter, insändare, debattartiklar och annonser har inte varit med i undersökningen eftersom dessa inte kan räknas som nyhetsartiklar. Renodlade kultur och nöjessidor samt utrikes, sport, ekonomi, familj, konsument och bostadsreportage har också uteslutits då de inte hör till den lokala bevakningen och inte heller handlar om kommunal verksamhet.

4.2 Kvantitativ innehållsanalys och kodschema

Utformandet av kodschemat har varit en central del av undersökningen. Till min hjälp har jag haft de kriterier som Gunnar Nygren använder sig av i undersökningen *Granskning med förhinder* (2003).

Den kvantitativa innehållsanalysen bygger på tre delar. Den första delen berör variabler som vilken kommun texten handlar om, vilken tidning texten är publicerad i, datum, ämne och källor. Den andra delen utgör de kriterier som texten ska uppnå för att anses vara *undersökande*, *i någon mån granskande* och *granskande*. Nedan har jag valt att redovisa variablerna för att på så sätt tydliggöra hur jag har tänkt.

- **Kommun, tidning och datum**
- **Hur stort utrymme får texten?**

Jag har valt att definiera texter som antingen notiser, som består av högst 25 rader, eller artiklar som består av minst 26 rader. Ingressen har räknats med men inte rubriken.

- **Vilket ämnesområde handlar texten huvudsakligen om?**
 1. Brott och olyckor
 2. Kultur och fritid
 3. Skola och utbildning
 4. Trafik
 5. Boende och byggande
 6. Sociala frågor – exempelvis äldreomsorg och socialtjänst
 7. Näringsliv och arbetsmarknad
 8. Miljö

9. Kommunpolitik – Här hamnar texter om politik som inte rör enskilda sakfrågor. Exempelvis texter om enskilda politiker, val, skatt och budget.
10. Politiskt samarbete – Samarbete med andra kommuner, regioner och EU.
11. Vardagsfrågor och övrigt – Texter som inte rör något av ovanstående ämne. Några exempel är texter om olika lokala evenemang, föreningar, lokalhistoria, mässor, helgfirande och sport.

- **Handlar texten om kommunal verksamhet?**

Det är möjligt att flera av de ovanstående ämnesområdena på olika sätt berör kommunal verksamhet, kommunpolitik eller kommunernas förvaltningsområden. För att tydliggöra om de analyserade texterna är en del av tidningarnas kommunbevakning, och inte enbart lokalbevakning av ett geografiskt område i form av en kommun, har jag valt att ha med detta som en egen variabel. Här används begreppet kommunal verksamhet i bred mening. Texter om politiker, nämnder, kommunala styrelser, fullmäktige, kommunala bolag, skatt, och budget hamnar här. Det gör även texter som rör kommunernas förvaltningsområden, som till exempel skolor, fritidsverksamhet och socialtjänst. Även privata alternativ till kommunal verksamhet anses höra hit. Det centrala är att texten handlar om kommunens ansvarsområden eller en politisk fråga där kommunen har rätt att fatta beslut, är huvudman eller kan utkrävas ansvar.

- **Handlar texten om kommunala bolag eller privata aktörer inom kommunal verksamhet?**

Tidigare forskning har visat att medier i mindre grad bevakar dessa två faktorer, även om de i egentlig mening hör till bevakningen av kommunal verksamhet (Nygren, 2003). Syftet med att ha med detta i undersökningen är att se om så även är fallet i denna studie.

- **Vilka är källorna?**

Endast källor som redovisas i texten har räknats med. I många fall har källor saknats helt.

1. Politiker
2. Kommunala tjänstemän eller anställda i kommunen
3. Företagare/Näringsliv
4. Polis, räddningstjänst eller rättsväsende

5. Forskare/Expert
6. Offentlig handling eller dom
7. Medborgare, brukare eller berörda

- **Är artikeln informerande, undersökande eller granskande?**

De artiklar som faller under ”kommunal verksamhet” kommer även att placeras in under någon av kategorierna informerande, undersökande, i någon mån granskande eller granskande.

För att texten ska anses vara **undersökande** krävs:

1. Texten ska redovisa fakta och ge en bakgrund till ämnet samt ge utrymme för alternativa åsikter utöver enstaka uttalanden.
2. Texten ska innehålla två av varandra oberoende källor. Det som framkommer i texten ska alltså vara bekräftat av två källor som inte har nära relation till varandra.
3. Källorna ska vara förstahandskällor. Detta innebär att journalisten ska ha använt sig av information som kommer från den person, myndighet eller liknande som informationen handlar om. Rapporter, kvitton, brev till kommunen och utredningar är exempel på förstahandskällor. Att endast citera någon som berättar vad som står i förstahandskällan är det inte. Däremot kan givetvis intervjuer räknas som förstahandskällor i vissa fall.

För att texten ska anses vara **i någon mån granskande** krävs det i första hand att kraven för att vara undersökande uppfylls och i andra hand att någon av följande punkter är gällande:

1. Texten ska innehålla mer än refererande av textinformation eller uttalanden.
2. Texten ska innehålla kritiska frågor. Dessa kan vara ställda av journalister eller av källor som framkommer i texten.
3. I texten ska källor och arbetsmetoder redovisas i den mån det är möjligt med hänsyn till källornas vilja att vara anonyma.
4. Texten ska handla om makt eller maktutövning. Detta definieras som att någon agerat utifrån sin position och att texten indirekt eller direkt handlar om beslutsfattande.
5. Artikeln ska vara självständig. Detta innebär att journalisten har fått information om eller hittat nyheten själv och att den inte bygger på information från kommunen. Ämnet för artikeln ska inte ha sin uppkomst i material eller information (exempelvis pressmeddelande eller färdiga myndighetsrapporter) som kommunen själv tilldelat medierna.

För att texten ska anses vara **granskande** ska samtliga krav vara uppfyllda. Texter som inte uppfyller några av kriterierna räknas som **informerande**.

4.3 Metodkritik

Eftersom undersökningen till viss del bygger på tolkningar av texter är det inte säkert att samma material kodas exakt likadant vid en senare undersökning. Det är en kritik som kan riktas mot den kvantitativa innehållsanalysen. För att öka reliabiliteten i just denna studie har jag därför gjort en omkodning av en mindre del av materialet. Denna visade sig stämma överens med den första kodningen i mycket stor utsträckning. För att ytterligare öka studiens trovärdighet har variablerna som utgör kodschemat redovisats. Kodschemat finns också med som bilaga i slutet av uppsatsen.

En svaghet i den kvantitativa innehållsanalysen är att den endast studerar det som är synligt i textmaterialet. Metoden gör det exempelvis inte möjligt att uttala sig om källor som inte framgår i texten men som journalisten ändå använt sig av under skrivandets gång. En ytterligare svaghet med metoden är att begränsa analysenheten till en enskild artikel eller ett artikelblock eftersom detta förbiser det faktum att tidningarna kan välja att bevaka ett ämne fortlöpande under flera dagar. Tillsammans kan dessa artiklar eventuellt nå upp till kraven för att klassificeras som granskande. Dessa texter faller dock utanför en undersökning med detta metodologiska upplägg.

Det går även att kritisera undersökningen för att den inte sträcker sig över en längre tidsperiod. Fyra veckor är en relativt kort period vilket innebär att tillfälligheter, enstaka händelser och mediernas olika satsningar kan påverka materialet. Resultatet får därför tolkas med viss försiktighet. Syftet med undersökningen är dock att ge en genomsnittlig bild av den vardagliga bevakningen i undersökta kommuner, inte att ge en heltäckande bild av den samlade lokaljournalistiken i Sverige. Det hade krävt en långt mer omfattande undersökning. Studien bör ses som ett komplement till tidigare och framtida forskning i ämnet.

5 Resultat

5.1 Vem bevakar kommunerna?

I Skåne finns sju morgontidningar som utkommer minst fem dagar i veckan¹. Med hjälp av tidningarnas hemsidor har jag kartlagt vilka tidningar som bevakar vilka kommuner och i vilka kommuner det finns redaktioner. Av utrymmesskäl har jag valt att bifoga detta i en bilaga i slutet av uppsatsen.

Kartläggningen visar att samtliga kommuner i Skåne idag bevakas av minst en tidning. I vissa fall har tidningarna redaktioner på plats i kommunerna, i andra fall har de valt att bevaka kommunerna från redaktioner på andra platser. 21 av 33 kommuner har minst en tidningsredaktion på plats.

Bäst bevakade, uttryckt i antal tidningar och redaktioner på plats i kommunen, är de större städerna som Malmö och Lund.

Att en kommun bevakas av en eller flera tidningar eller om det finns en redaktion på plats säger ingenting om hur omfattande tidningarnas bevakning är eller om den skiljer sig åt mellan kommunerna. Däremot visar kartläggningen att det område som har svagast bevakning är nordvästra Skåne samt Höör och Hörby. I nordvästra Skåne står nämligen Helsingborgs Dagblad ensam för bevakningen av flera kommuner. Flera av dessa saknar dessutom lokalredaktion. Samma situation syns även i Höör och Hörby där Skånska Dagbladet ensam står för bevakningen och lokalredaktion saknas. Det är av denna anledning som jag valt ut de tolv kommunerna i nordvästra och centrala Skåne som finns med i den kvantitativa undersökningen.

5.2 Bevakning av kommunal verksamhet

Den kvantitativa undersökningen baseras på totalt 1674 artiklar och notiser som handlar om de tolv kommunerna i geografisk mening. På lokalsidorna är det två ämnen som klart dominerar den vardagliga bevakningen av dessa kommuner. Vanligast förekommande är texter som rör *"brott och olyckor"*. De utgör 31,4 procent av samtliga analyserade texter. Utrymmesmässigt är de ofta notiser men längre artiklar förekommer också vid större händelser. Det näst vanligaste ämnet är *"vardagsfrågor och övrigt"* som utgör 28 procent av samtliga texter. Dessa

¹ Nordvästra Skånes Tidningar och Landskrona Posten räknas här som editioner av Helsingborgs Dagblad.

texter handlar ofta om olika evenemang, mässor, föreningar, utställningar, enskilda personer och lokal sport.

Av samtliga 1674 texter handlar 568 om kommunal verksamhet i någon form. Den kommunala verksamhetsbevakningen utgör med andra ord cirka en tredjedel av den samlade lokala nyhetsrapporteringen, vilket även varit resultatet i tidigare studier (Nygren, 2003).

Om man endast tittar på de 568 artiklar som rör kommunal verksamhet är det andra ämnen som ligger i topp. De tre vanligaste ämnena är *”boende och byggande”*, *”politik”* följt av *”skola och utbildning”*. Minst skrivs det om *”politiskt samarbete”*, *”övrigt och vardagsfrågor”* och *”miljö”*.

Tabell 2 – Vanligaste förekommande ämne i texter om kommunal verksamhet

Ämne	Antal texter	Andel texter
Boende och byggande	133	23%
Politik	96	17%
Skola och utbildning	74	13%
Sociala frågor	64	11%
Kultur och fritid	57	10%
Trafik	45	8%
Brott och olyckor	30	5%
Näringsliv och arbetsmarknad	25	4%
Miljö	19	3%
Övrigt och vardagsfrågor	15	3%
Politiskt samarbete	10	2%
Totalt	568	100%

Den vanligaste källan som citeras eller hänvisas till i texterna är kommunala tjänstemän. I 42 procent av de 568 texterna är tjänstemännen representerade. Den näst vanligaste gruppen av källor är kommunala politiker som förekommer i 34 procent av texterna. I 17 procent av texterna saknas det hänvisning till någon källa.

Tabell 3 – Vanligaste förekommande källor i texter om kommunal verksamhet

Källor	Procent
Kommunala tjänstemän och anställda	42%
Politiker	34%
Offentliga handlingar eller dom	19%
Medborgare, brukare, berörda	17%
Näringsliv	10%
Polis, räddningstjänst eller rättsväsende	4%

Forskare eller expert	4%
Saknar källa	17%

* Tabellen summerar inte upp till 100 procent då det i många texter förekommer mer än en källa.

Undersökningen visar att kommunala bolag och privata aktörer som utför kommunal verksamhet endast förekommer i en liten del av bevakningen. Tio procent av texterna handlar om kommunala bolag och endast sex procent om privata utförare. 85 procent rör den ”traditionella” kommunapparaten.

5.3 Granskning eller referat?

Denna del av undersökningen handlar om hur stor andel av den kommunala bevakningen som består av undersökande eller granskande journalistik. Utgångspunkten är normativ – en högre andel granskande journalistik anses här vara ett tecken på att tidningarna i större utsträckning ägnar sig åt ”mediernas demokratiska uppgifter”. Det journalistiska arbetet bakom de undersökande och granskande artiklarna går längre i strävan att informera medborgarna om den kommunala verksamheten, uppmärksamma ämnen, ge utrymme för kritik och skilda åsikter.

Resultatet redovisas här som *undersökande texter om kommunal verksamhet* samt *i någon mån granskande texter om kommunal verksamhet*. De *undersökande* texterna uppfyller tre kriterier; de innehåller fakta, bakgrund och åsikter utöver enstaka uttalanden, de använder sig av minst två av varandra oberoende källor och förstahandskällor. I tabell 4 framgår att 12,3 procent av alla texter som handlar om kommunal verksamhet uppfyller kriterierna för att vara *undersökande*.

Den vanligaste orsaken till att en text om kommunal verksamhet inte uppfyller kriterierna för att vara *undersökande* är att journalisten endast använder sig av en källa.

Bland de *undersökande* artiklarna återfinns ofta texter där flera källor ger sina åsikter men där journalisten endast återger och refererar till det som sagts utan att ställa kritiska frågor eller själv kontrollera fakta. Det är också vanligt att journalisten skriver om politiska frågor där det är tydligt att någon slags offentlig handling använts som källa utan att hänvisa till detta, för att sedan kontakta ansvarig tjänsteman på kommunen för ett uttalande.

I tabell 4 framgår också att 22,7 procent av texterna om kommunal verksamhet uppfyller kriterierna för att vara *i någon mån granskande*. Detta innebär att texterna först och främst uppfyller kriterierna för att vara *undersökande*, men också att de uppfyller minst ett av kriterierna för att vara *granskande*; att texten innehåller mer än refererande, kritiska frågor, är öppna med källor och arbetsmetoder, handlar om makt eller maktutövning och är självständiga.

Tabell 4 – Typ av text, samtliga kommuner

	Antal	Procent
Undersökande texter om kommunal verksamhet	70	12,3%
I någon mån granskande texter om kommunal verksamhet	129	22,7%
Övriga texter	369	65,0%
Summa	568	100%

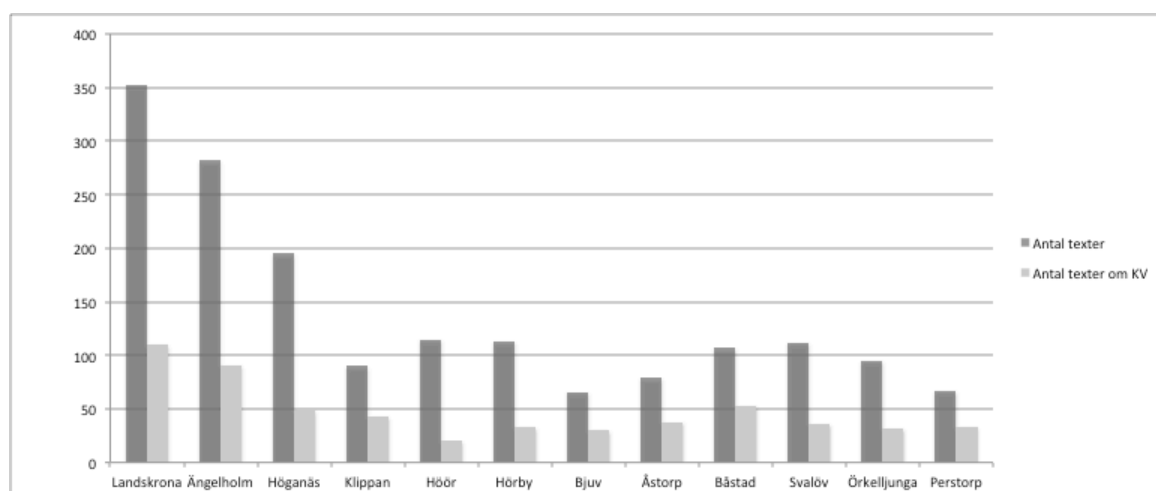
Endast 17 av de 568 artiklarna, eller knappt tre procent, uppfyller samtliga kriterier för att vara *granskande*, se tabell 8. Detta kan man tolka på olika sätt. Antingen är kriterierna för hårda, eller så lyser denna typ av journalistik med sin frånvaro på lokal nivå. Tabellen visar också att det är något vanligare att en text klassificeras som *i någon mån granskande* än *undersökande*. Detta tyder på att när väl journalisten går djupare i ett ämne eller i en politisk fråga så är det vanligare att uppfylla fler kriterier på att vara granskande än att stanna på en lägre ambitionsnivå.

5.4 Skiljer sig bevakningen åt mellan olika kommuner?

5.4.1 Invånarantal och bevakning

En av uppsatsens huvudfrågor var att undersöka om den journalistiska bevakningen skiljer sig åt mellan olika kommuner. En hypotes var att ett större invånarantal skulle medföra mer omfattande bevakning från tidningarna. Undersökningen visar att det bara delvis är sant (se nästa sida).

Tabell 5 – Antal texter per kommun rangordnade efter invånarantal

Tabellen ovan visar antal texter totalt och antal texter om kommunal verksamhet (KV) per kommun. Kommunerna är rangordnade efter invånarantal, med den största kommunen, Landskrona, till vänster och den minsta, Perstorp, till höger. Om omfattningen av bevakningen skulle vara kopplad till invånarantalet skulle vi se en ”trappa” där det högsta steget är till vänster och det lägsta till höger. Detta stämmer för de tre största kommunerna, Landskrona, Ängelholm och Höganäs. Sedan varierar antalet texter mellan kommunerna oavsett inbördes storleksordning. Detsamma gäller antalet texter om kommunal verksamhet. De följer ”trappan” fram till och med Ängelholms kommun, och sedan varierar de. Några av de mindre kommunerna, exempelvis Båstad, har högre antal texter om kommunal verksamhet än den större kommunen Klippan. Tabellen visar också att invånarna i Landskrona får, till antalet, mer än dubbelt så många artiklar om kommunal verksamhet än någon av de tio mindre kommunerna.

De två största kommunerna har visserligen fler antal texter om kommunal verksamhet, men när vi tittar på andelen texter om kommunal verksamhet så varierar det kraftigt mellan kommunerna. Detta visar tabell 6.

Tabell 6 – Texter om kommunal verksamhet (KV)

Kommun	Totalt antal texter	Totalt antal texter om KV	Andel texter om KV
Bjuv	66	30	45%
Båstad	108	53	49%
Höganäs	195	49	25%
Hörby	113	33	29%
Höör	115	20	17%
Klippan	90	43	48%
Landskrona	352	110	31%
Perstorp	67	33	49%

Svalöv	112	36	32%
Åstorp	79	38	48%
Ängelholm	282	91	32%
Örkelljunga	95	32	34%
Samtliga kommuner	1674	568	34%

Antalet texter om kommunal verksamhet är störst i de större kommunerna Landskrona och Ängelholm och i den jämförelsevis mindre kommunen Båstad. Minst antal texter handlar om Höör, Bjuv och Örkelljunga. Tittar man istället på andelen texter om kommunal verksamhet hamnar inte de största kommunerna längre i topp. Istället ligger Båstad, Perstorp, Klippan och Åstorp högst och Höör, Höganäs och Hörby i botten.

Kommunernas storlek verkar inte spela någon roll för andelen av texter om kommunal verksamhet. Däremot skrivs det fler texter över lag om de tre största kommunerna.

5.4.2 Granskande texter

Antalet *i någon mån granskande* texter varierar stort mellan de undersökta kommunerna vilket tabell 7 visar. Flest till antalet är de åter igen hos de två största kommunerna, Landskrona och Ängelholm. Båstad och Höganäs har 13 respektive 15 stycken texter. Resten av kommunerna har mellan 1 och 8 stycken på en hel månad.

Tittar man istället på andelen *i någon mån granskande* artiklar så ligger Landskrona fortfarande kvar i topp, medan Ängelholm blir omsprungna av Höganäs och Båstad för att sedan hamna på samma plats, 24 procent, som den minsta kommunen i undersökningen, Perstorp.

Svalöv, med sina 3 procent, sticker ut extra mycket i denna del av undersökningen. Endast 1 av 36 artiklar klassificeras som *i någon mån granskande*.

Tabell 7 – Antalet *i någon mån granskande* texter om kommunal verksamhet (KV) per kommun

Kommun	Totalt antal texter om KV	Antal i någon mån granskande texter om KV	I någon mån granskande texter om KV
Bjuv	30	6	20%
Båstad	53	13	25%
Höganäs	49	15	31%
Hörby	33	5	15%
Höör	20	4	20%
Klippan	43	5	12%
Landskrona	110	37	34%
Perstorp	33	8	24%
Svalöv	36	1	3%

Åstorp	38	7	18%
Ängelholm	91	22	24%
Örkelljunga	32	6	19%
Totalt	568	129	23%

Antalet texter som uppfyller samtliga krav på att vara *granskande* existerar knappt i undersökningen. Detta har även varit resultatet i liknande tidigare studier. Däremot är det en kommun som sticker ut och det är Landskrona som har tio artiklar som klassificeras som *granskande*.

Tabell 8 – Antalet texter om kommunal verksamhet (KV) som uppfyller samtliga krav på att vara *granskande*

Kommun	Totalt antal texter om KV	Antal granskande texter	Andel granskande texter
Bjuv	30	0	0%
Båstad	53	0	0%
Höganäs	49	2	4%
Hörby	33	2	6%
Höör	20	1	5%
Klippan	43	0	0%
Landskrona	110	10	9%
Perstorp	33	1	3%
Svalöv	36	0	0%
Åstorp	38	1	3%
Ängelholm	91	0	0%
Örkelljunga	32	0	0%
Totalt	568	17	3%

5.5 Mediestructurernas roll

5.5.1 En eller två tidningar

De två största kommunerna i undersökningen, Landskrona och Ängelholm, skiljer sig åt då Landskrona bevakas av två tidningar och Ängelholm av en. Den kvantitativa undersökningen visar att Landskrona har en högre andel texter totalt, men en lägre andel texter om kommunal verksamhet jämfört med Ängelholm. Däremot har Landskrona betydligt fler texter som klassificeras som *i någon mån granskande* än Ängelholm, 34 respektive 24 procent. Men det är antalet *granskande* artiklar som visar den största skillnaden mellan de två kommunerna. Här har Landskrona 10 stycken, medan Ängelholm inte har någon. Det går inte att dra några säkra slutsatser av detta resultat eftersom det kan finnas andra bakomliggande faktorer, men det kan tyda på att en kommun som bevakas av två tidningar utsätts för en hårdare granskning.

5.5.2 Lokalredaktionens betydelse

De kommuner som har en redaktion på plats i kommunen tenderar att ha ett något högre antal texter om kommunal verksamhet. Resultatet mellan de olika kommunerna med redaktion varierar mellan 32 och 53 texter, jämfört med de utan redaktion, som till antalet är mellan 20 och 38 texter.

Bland de kommuner som har en redaktion på plats varierar andelen texter om kommunal verksamhet mellan 25 till 49 procent av det totala antalet texter. För kommunerna utan redaktion varierar andelen mellan 17 och 49 procent.

När det gäller antalet granskade artiklar i dessa kommuner har jag valt att endast titta på *i någon mån granskade* artiklar, eftersom antalet artiklar som uppfyller samtliga kriterier för att vara *granskade* är så få och därför inte ger en klar bild. Bland de kommuner som har en redaktion varierar antalet *i någon mån granskade artiklar* mellan 5 och 15 texter vilket är detsamma som 12 till 31 procent av det totala antalet texter om kommunal verksamhet. Bland de kommuner som saknar redaktion är antalet texter mellan 1 och 8, och andelen 3 till 24 procent.

Resultaten visar inte någon entydig bild av hur en lokalredaktion påverkar bevakningen av den kommunala verksamheten. Däremot tenderar kommunerna med redaktion att ha en något mer omfattande bevakning i kvantitativa termer samt en högre andel granskade texter. Undersökningen visar att en lokalredaktion i kommunen tenderar att medföra en något mer omfattande bevakning, men det finns ändå stora skillnader mellan kommuner med samma mediestruktur.

6 Sammanfattning och avslutning

I den första delen av undersökningen tittade jag på i vilken utsträckning de skånska kommunerna bevakas av de lokala och regionala tidningarna. Studien visar att det i dagsläget inte finns någon kommun i Skåne som befinner sig i total geografisk medieskugga. De sju dagstidningar som finns i regionen har fördelat bevakningsområdena mellan sig, omedvetet eller medvetet, och bevakar därför samtliga kommuner. Däremot finns det tendenser till medieskugga, inte minst i nordvästra och centrala Skåne, där det saknas redaktioner i kommuner och det endast är en tidning som bevakar kommunen. Man ska också komma ihåg att mediestrukturerna är i konstant förändring. Det är inte säkert att de redaktioner som finns med i undersökningen är kvar i kommunerna i framtiden.

Kartläggningen visar att det är vanligare att flera tidningar bevakar de större städerna än mindre orter. Detta kan tolkas som att medierna dras till städerna då det är där annonsörer och publik finns i större utsträckning (Nygren, 2003, sid. 33-34). I Skåne har det hittills inte inneburit att någon kommun lämnats helt utan bevakning.

Att en tidning uttalat bevakar en kommun säger ingenting om hur omfattande denna bevakning egentligen är eller vilka ämnen det rapporteras om. Den kvantitativa undersökningen visar att cirka en tredjedel av de analyserade texterna från samtliga kommuner består av en bevakning av de kommunala verksamheterna. Detta stämmer väl med tidigare undersökningar som gjorts i ämnet från andra kommuner (Nygren, 1999 sid. 29). Nyheter som handlar om kommunal verksamhet konkurrerar i första hand med nyheter som rör brott och olyckor och vardagsfrågor, då dessa är de vanligast förekommande ämnena på lokalsidorna. De vanligaste källorna i texter om kommunal verksamhet var tjänstemän, följt av politiker. Detta kan tyda på att tjänstemän har fått en mer framträdande roll i kommunen genom decentralisering och maktdelegering.

Majoriteten av nyheter som rör den kommunala verksamheten handlar om den ”traditionella kommunapparaten”. Texter om kommunala bolag och privata utförare var mycket sällsynta. Det var även texter om politiskt samarbete med andra kommuner och organisationer, exempelvis EU. Liknande resultat har visat sig i tidigare undersökningar. Det kan tyda på att det är gamla rutiner som styr den journalistiska arbetsprocessen eller/och att det upplevs svårare att bevaka bolag och privata företag på grund av minskad insyn och oklara ansvarsrelationer (Nygren, 2003 sid. 17-18). Mediernas ”övervakningsmakt” inom dessa ämnesområden kan därför inte anses vara särskilt stark.

En av frågeställningarna i uppsatsen var *i vilken mån är den kommunala bevakningen granskande*. Undersökningen har visat att ytterst få artiklar uppfyller samtliga kriterier för att vara *granskande*. Av de tolv kommunerna var det sex

som helt saknade *granskande* artiklar. Däremot fanns det texter som klassificerades som *i någon mån granskande* och *undersökande* vilket kan förstås som en lättare form av granskning. Om man ska jämföra resultatet med de fyra steg som beskrivs i teorikapitlet kan man säga att texterna i undersökningen håller sig till nivå tre. Endast ett fåtal når upp till nivå fyra.

Landskrona, med sina tio artiklar som uppfyller samtliga krav på att vara granskande, sticker ut i undersökningen. Å andra sidan ska man komma ihåg att det är tio artiklar av 352 som handlar om kommunen i geografisk mening. Antalet granskande artiklar blir då förhållandevis liten. Sätter man sedan detta i ett ännu ett större perspektiv, och räknar antalet granskande artiklar som en del av allt publicerat material i tidningarna under en månads tid blir siffran försvinnande liten.

Den andra frågeställningen var hur bevakningen skiljer sig åt mellan kommunerna. Resultatet visar att det skiljer sig ganska mycket. Störst fokus ligger på de stora kommunerna, Landskrona och Ängelholm. Till viss del kan variationerna bero på mediestrukturerna men skillnaderna är endast marginella. Om man tittar på de kommuner som har en lokalredaktion på plats får de som grupp ett något bättre resultat än de utan redaktion. Men det förekommer fortfarande skillnader mellan kommunerna med samma mediestruktur. I stället verkar det som att teorin om att medierna söker sig till städerna stämmer bättre överens med resultatet. Jämfört med de två stora kommunerna så skrivs det betydligt färre texter om den kommunala verksamheten i de mindre kommunerna, särskilt Höör, Hörby, Bjuv, Perstorp och Örkelljunga. Däremot varierar inte andelen texter om kommunal verksamhet i samma grad.

Resultatet av att ha två konkurrerande tidningar i en kommun säger, i detta fall med jämförelsen mellan Landskrona och Ängelholm, att två tidningar innebär en mer omfattande granskning.

Den övergripande frågeställningen var om invånare i olika kommuner får en likvärdig information om sin kommun i medierna. Svaret på den frågan är nej. Antalet texter om olika kommuner varierar stort. Politikerna i exempelvis Svalöv behöver knappast oroa sig över att medierna ska gräva fram något missförhållande som dolts under ytan. Men det är kanske inte tanken på att hitta skandaler eller enstaka missförhållanden som är det väsentliga. Det viktigaste är möjligen att vardagsbevakningen skiljer sig så mycket åt mellan kommunerna, i form av hur mycket uppmärksamhet kommunerna får. Detta innebär att invånare i olika grad får information om sitt närområde genom medierna - att de i olika grad får veta hur skattepengar används, vilka beslut som fattas i kommunhuset och hur exempelvis äldreomsorgen fungerar. Det är kanske bristen på en likvärdig vardagsbevakning som är det viktigaste resultatet av denna studie.

7 Bilagor – kodschema

V1. Kommun?

1 Bjuv	14 Landskrona
4 Båstad	19 Perstorp
8 Höganäs	24 Svalöv
9 Hörby	30 Åstorp
10 Höör	31 Ängelholm
11 Klippan	32 Örkelljunga

V2. Vilken tidning är artikeln publicerad i?

1 Helsingborgs Dagblad
3 Landskrona Posten
4 Nordvästra Skånes Tidningar
5 Norra Skåne
6 Skånska Dagbladet

V3. Vilket datum publicerades artikeln?

V4. Hur stort utrymme får texten?

1 Notis < 25 rader	2 Artikel > 26 rader
--------------------	----------------------

V5. Vilket ämnesområde handlar texten huvudsakligen om?

1 Brott och olyckor 2 Kultur och fritid 3 Skola och utbildning 4 Trafik	5 Boende och byggande 6 Sociala frågor 7 Näringsliv & arbetsmarknad	8 Miljö 9 Kommunpolitik 10 Politiskt samarbete 11 Vardagsfrågor
--	--	--

V6. Handlar texten om kommunal verksamhet?

1 Ja	2 Nej
------	-------

V7. Handlar texten om kommunala bolag?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

V8. Handlar texten om privata aktörer inom kommunal verksamhet?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

V9. Framgår det vilka källor som uttalar sig?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

V10. Är någon av källorna politiker?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

V11. Är någon av källorna kommunala tjänstemän eller anställda?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

V12. Är någon av källorna företagare eller representerar näringsliv?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

V13. Är någon av källorna polis, räddningstjänst eller rättsväsende?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

V14. Är någon av källorna forskare/expert?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

V15. Är någon av källorna offentlig handling eller dom?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

V16. Är någon av källorna medborgare, brukare eller berörda?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

U17. Innehåller artikeln fakta, bakgrund och åsikter utöver enstaka uttalande?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

U18. Används minst två av varandra oberoende källor?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

U19. Används förstahandskällor?

1 Ja	2 Nej	3 Oklart
------	-------	----------

G20. Innehåller artikeln mer än refererande?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

G21. Innehåller artikeln kritiska frågor?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

G22. Redovisas källor och arbetsmetoder?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

G23. Handlar artikeln om makt eller maktutövning?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

G24. Är artikeln självständig?

1 Ja	2 Nej	
------	-------	--

V25. Vad för typ av text är det?

1 Informerande	2 Undersökande	3 I någon mån granskande
----------------	----------------	--------------------------

8 Bilagor - kartläggning

Kommun	Tidning som bevakar kommun	Redaktion i kommunen
Bjuv	Helsingborgs Dagblad	
Bromölla	Kristianstadsbladet	Kristianstadsbladet
Burlöv	Skånska Dagbladet, Sydsvenskan	
Båstad	Helsingborgs Dagblad	Helsingborgs Dagblad
Eslöv	Skånska Dagbladet, Sydsvenskan	Skånska Dagbladet
Helsingborg	Helsingborgs Dagblad	Helsingborgs Dagblad
Hässleholm	Norra Skåne, Kristianstadsbladet	Norra Skåne, Kristianstadsbladet
Höganäs	Helsingborgs Dagblad	Helsingborgs Dagblad
Hörby	Skånska Dagbladet	
Höör	Skånska Dagbladet	
Klippan	Helsingborgs Dagblad	Helsingborgs Dagblad
Kristianstad	Norra Skåne, Kristianstadbladet	Kristianstadbladet
Kävlinge	Skånska Dagbladet, Sydsvenskan	
Landskrona	Helsingborgs Dagblad, Skånska Dagbladet	Helsingborgs Dagblad
Lomma	Skånska Dagbladet, Sydsvenskan	
Lund	Skånska Dagbladet, Sydsvenskan	Skånska Dagbladet, Sydsvenskan
Malmö	Skånska Dagbladet, Sydsvenskan	Skånska Dagbladet, Sydsvenskan
Osby	Norra Skåne	Norra Skåne
Perstorp	Norra Skåne, Helsingborgs Dagblad	
Simrishamn	Ystads Allehanda	Ystads Allehanda
Sjöbo	Skånska Dagbladet, Ystads Allehanda	Skånska Dagbladet, Ystads Allehanda
Skurup	Skånska Dagbladet, Ystads Allehanda	Ystads Allehanda
Staffanstorps	Skånska Dagbladet, Sydsvenskan	
Svalöv	Helsingborgs Dagblad, Skånska Dagbladet	
Svedala	Skånska Dagbladet, Sydsvenskan	
Tomelilla	Ystads Allehanda	Ystads Allehanda
Trelleborg	Skånska Dagbladet, Sydsvenskan, Trelleborgs Allehanda	Trelleborgs Allehandas
Vellinge	Skånska Dagbladet, Sydsvenskan, Trelleborgs Allehanda	
Ystad	Skånska Dagbladet, Ystads Allehanda	Ystads Allehanda
Åstorp	Helsingborgs Dagblad	
Ängelholm	Helsingborgs Dagblad	Helsingborgs Dagblad
Örkelljunga	Helsingborgs Dagblad	Helsingborgs Dagblad
Östra Göinge	Norra Skåne, Kristianstadsbladet	Norra Skåne, Kristianstadsbladet

9 Referenser

- Björkman, Ulla & Lundin, Olle, 2011. *Kommunen & lagen – en introduktion*. Uppsala: Iustus förlag.
- Ekström, Mats, Johansson Bengt & Larsson, Larsåke, 2006. ”Journalism and Local Politics”, *Journalism Studies* vol. 7, no. 2.
- Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wägnerud, Lena, 2012. *Metodpraktikan – konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Lundquist, Lennart, 2012. *Slutet på yttrandefriheten (och demokratin?)*. Stockholm: Carlssons bokförlag.
- Nord, Lars & Nygren, Gunnar, 2002. *Medieskugga*. Stockholm: Bokförlaget Atlas.
- Nord, Lars & Strömbäck, Jesper, 2010. ”Journalistik, medier och demokrati” i *Medierna och demokratin*. Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red). Lund: Studentlitteratur AB.
- Nord, Lars, 2007. ”Investigative journalism in Sweden: A not so noticeable noble art”, *Journalism* nr 8, s. 517-521.
- Nygren, Gunnar, 1999. *Inte bara kontokort – lokal journalistik och kommunal tystnad*. Stockholm: Ordfront förlag.
- Nygren, Gunnar, 2003. *Granskning med förhinder*. Stockholms universitet. Demokratiinstitutets rapportserie, nr 4.
- Nygren, Gunnar, 2010. ”Lokaljournalistiken och den lokala demokratin” i *Medierna och demokratin*. Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red). Lund: Studentlitteratur AB.
- O’Neill, Deirdre & O’Connor, Catherine, 2008. ”The Passive Journalist: How sources dominate the local news”, *Journalism Practice*, vol 2 nr 3, s. 487-500.
- Plattner, F Marc, 2012. ”Media and Democracy: The Long View” i *Journal of Democracy*, vol 23, no 4, sid. 62-73.
- Shehata, Adam & Wadbring, Ingela, 2012. ”Allt fler står utanför nyhetsvärlden” i *I framtidens skugga*. Weibull, Lennart, Oscarsson Henrik & Bergström Annika (red.) Göteborgs universitet: SOM-institutet.
- SOU, 1995:37. *Vårt dagliga blad – stöd till svensk dagspress*.
- Weibull, Lennart, 2012. ”Public service i radio och tv – en politisk fråga?” i *I framtidens skugga*. Weibull, Lennart, Oscarsson Henrik & Bergström Annika (red.) Göteborgs universitet: SOM-institutet.
- Strömberg, Håkan & Lundell, Bengt, 2011. *Handlingsoffentlighet och sekretess*. Lund: Studentlitteratur AB

- SVT.se, 2013-10-23. *Var fjärde journalist har förlorat jobbet.*
<http://www.svt.se/nyheter/regionalt/sydnytt/var-fjarde-journalist-har-forlorat-jobbet>, Hämtad: 2013-12-10
- TV4.se, 2013-10-04. *Kommunalrådet: Ett hot mot demokratin*
http://www.tv4play.se/program/utvalda-nyhetsklipp?video_id=2460734, Hämtad: 2013-12-23
- Journalisten.se, 2013-11-11. *HD backar om nedläggning i Klippan*
<http://journalisten.se/nyheter/hd-backar-om-nedlaggning-i-klippan> Hämtad: 2013-12-23

9.1 Referenser – kartläggning

Samtliga hämtade 2013-11-15

Sydsvenskan

<http://www.sydsvenskan.se/om-sydsvenskan/valkommen-till-oss-pa-sydsvenskan/>

Kristianstadsbladet

<http://www.kristianstadsbladet.se/info/article824578/Om-tidningen.html>

Skånska Dagbladet

<http://www.skanskan.se/article/99999999/KONTAKT/910299963>

Helsingborgs Dagblad

<http://hd.se/omoss/kontor/>

Norra Skåne

<http://www.nsk.se/article/99999999/KONTAKT/910299961>

Ystads allehanda

<http://www.ystadsallehanda.se/info/article794014/Kontakta-medarbetare-pa-Ystads-Allehanda.html>

Trelleborgs allehanda

<http://www.trelleborgsallehanda.se/info/article437171/Kontakta-Trelleborgs-Allehanda.html>